

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22333 - Ciutadania i Societat del Benestar / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
María Gómez Garrido	12:00	14:00	Dimecres	09/09/2019	29/06/2020	BG07

Responsable
maria.gomez@uib.es

Contextualització

La matèria en la qual s'inclou l'assignatura, titulada Fonaments socioculturals de l'Educació social, està composta per un grup de 6 assignatures. Aquesta és una de les assignatures que s'ofereixen com a optatives de la carrera d'educació social. L'objectiu principal de l'assignatura és el d'aprofundir en un concepte cabdal en la nostra societat, com és el de ciutadania, i en el que ha estat la construcció d'una ciutadania social a través dels Estats del Benestar. Aquesta assignatura té com objectiu analitzar els principals reptes que el concepte de ciutadania planteja en contextos de diversitat. En la primera part, introduïrem les diferents aproximacions teòriques al concepte així com també una perspectiva històrica, sociològica i crítica que permeti entendre la seva especificitat en relació a determinats contextos polítics, socials i culturals. Tractarem així dilemes contemporanis sobre ciutadania, identitat i drets que inevitablement travessen també la professió de l'Educació Social: la ciutadania des d'una perspectiva feminista; la qüestió dels drets sexuals, els drets de persones amb diversitat funcional, i noves qüestions com els drets ecològics. Reflexionarem també a partir de les aportacions dels estudis postcolonials. La segona part posa analitza els Estat del Benestar i els drets socials, i els reptes per a una ciutadania plenament inclusiva en contextos de globalització.

L'assignatura de Ciutadania i Estat del Benestar pertany a la modalitat d'estudis presencials, però per al seu seguiment part de la feina s'ha de desenvolupar a Campus Extens i per tant el conjunt de l'activitat docent comptarà amb una aula virtual.

Requisits

Guia docent

No hi ha prerrequisits per a la realització d'aquesta assignatura

Competències

Específiques

- * CE1- Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa
- * CE2- Conèixer les polítiques de benestar social i la legislació que sostenen els processos d'intervenció socioeducativa

Genèriques

- * CT1 - Capacitat d'anàlisi i síntesi
- * CT2 - Capacitat d'organització i planificació
- * CT5 - Capacitat de gestió de la informació
- * CT7 - Capacitat crítica i autocrítica

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura es divideix en dos grans blocs i vuit temes

Continguts temàtics

Bloc I Ciutadania. Bloc I Ciutadania

- Ciutadania. 1.- Concepte de ciutadania
- Ciutadania. 2.- Ciutadania i modernitat
- Ciutadania. 3.- Diverses interpretacions de la ciutadania
- Ciutadania. 4.- Els distints tipus de drets de ciutadania
- Ciutadania. 5.- Ciutadania i participació

Bloc II Estat del Benestar. Bloc II Estat del Benestar

- Estat del Benestar. 6.- Desenvolupament del Estat del Benestar després de la Segona Guerra Mundial
- Estat del Benestar. 7.- Règims del benestar: anglosaxó, continental, nòrdic i mediterrani
- Estat del Benestar. 8.- Ciutadania, globalització i crisis de l'Estat del benestar.

Metodologia docent

Guia docent

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de centrar l'activitat del procés en l'aprenentatge de l'alumne. Per tal de permetre l'assoliment d'aquest principi, l'estudiant haurà de ser actiu i autònom en tot el procés, essent la funció del docent ajudar-lo en la construcció del seu coneixement.

En aquest sentit es poden diferenciar diverses metodologies de treball:

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Introducció dels continguts	Grup gran (G)	Comptant amb la participació de l'alumnat, es tractaran els coneixements fonamentals de l'assignatura a través d'exposicions orals per part de la professora. Es valorarà positivament la qualitat de la intervenció i participació activa a la classe. Material de suport: bibliografia, documentals i material de suport a campus extens	28
Seminaris i tallers	Seminaris amb experts/activistes/professionals	Grup mitjà (M)	Durant el curs es plantejarà l'assistència a seminaris o xerrades impartides per persones amb experiència en els temes tractats en el curs.	4
Classes pràctiques	Seminaris i Tallers	Grup gran (G)	Es complementaran els continguts de classe a través de l'anàlisi de material filmic, dinàmiques, debats, discussions de lectures i comentaris. A través d'aquesta activitat es plantejarà el projecte de recerca que s'ha de presentar a final de quadrimestre.	13

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i treball autònom	L'objectiu és la consolidació per part de l'alumnat del coneixements pràctics i teòrics de l'assignatura. Després del debat de cada tema, hi haurà una activitat de reflexió per cada alumne que s'entregarà per campus extens i que formarà part de la carpeta d'aprenentatge de l'alumne.	80
Estudi i treball autònom en grup	Projecte de recerca	Amb metodologia grupal, s'ha de dur a terme un projecte d'investigació sobre un moviment social o projecte col·lectiu que hagi incidit en l'extensió o aprofundiment de la ciutadania. S'avaluarà per separat el treball escrit i la presentació oral del mateix.	25

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació es realitzarà segons criteris d'avaluació continuada

L'avaluació es concreta a partir de les activitats que es concreten a continuació:

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Seminaris amb experts/activistes/professionals

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Durant el curs es plantejarà l'assistència a seminaris o xerrades impartides per persones amb experiència en els temes tractats en el curs.
Criteris d'avaluació	Capacitat d'anàlisi i relació de les qüestions plantejades en els seminaris amb els continguts de l'assignatura. Reflexió ètica i política connectada amb la pròpia experiència vital

Percentatge de la qualificació final: 15%

Seminaris i Tallers

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Es complementaran els continguts de classe a través de l'anàlisi de material filmic, dinàmiques, debats, discussions de lectures i comentaris. A través d'aquesta activitat es plantejarà el projecte de recerca que s'ha de presentar a final de quadrimestre.
Criteris d'avaluació	Assistència a les classes pràctiques, escolta activa, interès en la participació, adequació de les preguntes i dels comentaris i aportació d'idees.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Guia docent

Estudi i treball autònom

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	L'objectiu és la consolidació per part de l'alumnat del coneixements pràctics i teòrics de l'assignatura. Després del debat de cada tema, hi haurà una activitat de reflexió per cada alumne que s'entregarà per campus extens i que formarà part de la carpeta d'aprenentatge de l'alumne.
Criteris d'avaluació	Els alumnes construiran una carpeta pròpia d'aprenentatge durant el curs. En aquesta carpeta, hi haurà les activitats que es duren a terme després del debat de cada tema.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Projecte de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Amb metodologia grupal, s'ha de dur a terme un projecte d'investigació sobre un moviment social o projecte col·lectiu que hagi incidit en l'extensió o aprofundiment de la ciutadania. S'avaluarà per separat el treball escrit i la presentació oral del mateix.
Criteris d'avaluació	El projecte d'investigació és un exercici de recerca sobre un moviment social actual a través del qual intentem integrar qüestions centrals de la assignatura. Quan sigui possible inclourà treball de camp amb els participants d'aquest moviment social. Entregar dins el termini establert i obtenir una qualificació mínima de 5.

Percentatge de la qualificació final: 35%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La bibliografia que es presenta constitueix l'eix bàsic de l'assignatura. La bibliografia bàsica permetrà a l'alumne revisar els aspectes bàsics de l'assignatura. Al marge del que s'indiqui és considerarà bibliografia bàsica tota la que s'indiqui i es posi a disposició de l'alumnat.

Bibliografia bàsica

Butler, J. and Scott, J. (1992). *Feminist Theorize the Political*. New York: Routledge.
Egin y Turner (2002). *Handbook of Citizenship Studies*. London: Sage.
Marshall, T.H. (1998). *Ciudadanía y clase social*. Versión de Pepa Linares. Madrid: Alianza.
Moreno, L. (2013). *La Europa asocial. ¿Caminamos hacia un individualismo posesivo?* Barcelona: Península.

Bibliografia complementària

Alonso, L.E. (2007) *La crisis de la ciudadanía laboral*. Barcelona: Anthropos.
Bloemraad, I. A. Korteweg, i G. Yurdakul (2008) "Citizenship and Immigration: Multiculturalism, Assimilation, and Challenges to the Nation-State", *Annual Review of Sociology*, 34: 153-79.
Butler, J. y Spivak, G. C. (2009) *¿Quién le canta al Estado-nación? Lenguaje, política, pertenencia*. Buenos Aires: Paidós.
Brubaker, R. (1992). *Citizenship and Nationhood in France and Germany*. Cambridge, Mass.:Harvard University Press.
Brubaker, R. (2004) *Ethnicity without Groups*. New York: Harvard University Press.
Castel, R. (1997). *La metamorfosis de la cuestión social. Una crónica del asalariado*. Barcelona: Paidós.

Guia docent

- Domènech Sampere, X. (2014). *Hegemonías: Crisis, movimientos de resistencia y procesos políticos (2010 – 2013)*. Madrid: Akal.
- Esping-Andersen, G. (2010). *Los tres grandes retos del Estado del Bienestar*. Barcelona: Ariel.
- Esping-Andersen, G. (2000). *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*. Madrid: Ariel.
- Fundación Foessa (2014) VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España. Madrid: Foessa.
- Kerbo, H. (2010). *Estratificación social y desigualdad*. Madrid: McGrawhill.
- Kymlicka, W. (2003). *La política vernácula: nacionalismo, multiculturalismo y ciudadanía*. Barcelona: Paidós.
- Mezzadra, S. (2005). *Derecho de fuga: migraciones, ciudadanía y globalización*. Madrid: Traficantes de sueños.
- Montagut, T (2008). *Política Social, una introducción*. Madrid: Ariel.
- Naïr, S. (2010). *La Europa mestiza: inmigración, ciudadanía, codesarrollo*. Barcelona: Galaxia Gutenberg
- Parekh, B. (2005). *Repensando el multiculturalismo*. Madrid: Istmo.
- Pizzorno, A. (2007) "Lo straniero come metafora", en *Il velo della diversità. Studi su razionalità e riconoscimento*. Milano: Feltrinelli.
- Riutort, B. (coor) (2007) *Indagaciones sobre la ciudadanía*. Barcelona: Icaria.
- Rosanvallon, P. (1995). *La nueva cuestión social. Repensar el Estado providencia*. Buenos Aires: Manantial.
- Spivak, G.C. (1993). 'Can the subaltern speak?' en Williams y Chrisman (eds) *Colonial Discourse and Postcolonial Theory*. Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf.
- Suarez Navaz, Moreno García y Maciá Pareja (2007). *Las luchas de los sin papeles y la extensión de la ciudadanía*. Madrid: Traficantes de sueños.
- Taylor, C. (2001). *Multiculturalismo y la política de reconocimiento*. México: FCE.
- Taylor, C. (2003) "Nacionalismo y modernidad", en Hall, J. (ed) *Estado y nación*. Madrid: Akal.
- VVAA. (2008). *Estudios postcoloniales: ensayos fundamentales*. Madrid: Traficantes de Sueños.
- Young, I.M., "Vida política y diferencia de grupo: una crítica del ideal de ciudadanía universal" en Castells, C. (Comp.), *Perspectivas feministas en teoría política*, Barcelona: Paidós, 1996, pp. 99-126.
- Zapata-Barrero, R. (2009). *Citizenship policies in the age of diversity. Europe at the crossroads*. Barcelona: CIDOB.

Altres recursos

www.ibestat.caib.es
www.ine.es
www.mtas.es

[Al llarg del curs es faran referència a documentals amb els quals treballarem]